

U s t a w a

z dnia 2 lipca 1921 r.

o podatku giełdowym.

Art. 1. Umowa o odpłatne nabycie papierów wartościowych podlega podatkowi giełdowemu, gdy ją zawarto na jednej z giełd polskich, lub jeżeli choćby tylko jeden z kontrahentów wykonywa przedsiębiorstwo bankowe, albo przedsiębiorstwo kantoru wymiany (część pierwsza i druga art. 9 ustawy z dnia 23 marca 1920 r., Dz. Ust. Rz. P. № 30, poz. 175) i ma zamieszkanie lub siedzibę w kraju, jak również gdy przyszła do skutku za pośrednictwem osoby, zajmującej się zawodowo pośredniczeniem przy zawieraniu umów tego rodzaju, a mającej zamieszkanie lub siedzibę w kraju.

Gdy umowę zawarł, lub przy jej zawarciu pośredniczył znajdujący się w kraju oddział firmy zagranicznej, albo zamieszkały w kraju pełnomocnik osoby, mającej zamieszkanie lub siedzibę zagranicą, to postanowienia ustawy niniejszej mają zastosowanie, jak gdyby kontrahent lub pośrednik mieszkał w kraju.

Art. 2. Podatkowi giełdowemu podlega również umowa o nabycie nowo wypuszczonych akcji, zawarta między ich pierwszym nabywcą a założycielem (założycielami) spółki akcyjnej, albo komandytowo-akcyjnej lub spółką akcyjną (komandytowo-akcyjną), zwiększającą swój kapitał zakładowy, jak również przejęcie nowo wypuszczonych akcji przez założyciela.

Art. 3. Gdy umowa ma na celu zamianę papierów wartościowych za inne papiery wartościowe, to należy uiścić podatek dwukrotnie, a mianowicie: od nabycia przez każdego z kontrahentów.

Celem zastosowania powyższego przepisu uważa się za zamianę również umowę, mocą której jedna ze stron zobowiązała się do dania papierów wartościowych, druga zaś częścią do dania papierów wartościowych, częścią do zapłaty pieniędzy.

Art. 4. Jeżeli umowę zawarł komisant na rachunek komitenta, to podatkowi podlega również wykonanie umowy, zawartej między komisantem a komitentem.

Art. 5. Jeżeli strony, które zawarły umowę, odraczają jej wykonanie, lub pod innym względem zmieniają treść umowy, to należy uiścić podatek ponownie.

Art. 6. Umowy, zawarte pod warunkiem, podlegają podatkowi, jak gdyby warunku nie było.

Art. 7. Umowy, wymienione w poprzednich artykułach, nie podlegają podatkowi, gdy mają za przedmiot:

- 1) wszelkiego rodzaju obliży Państwa Polskiego;
- 2) weksle, przekazy kupieckie i wogóle papiery wartościowe, płatne w oznaczonym terminie i w oznaczonej kwocie (papiery wylosowane, kupony procentowe, kupony dywidendowe, co do których należna suma jest już ustalona, bilety skarbowe, asygnacje kasowe i t. p.), czeki, jak również papierowe środki płatnicze w walucie zagranicznej;
- 3) gdy chodzi o zamianę papierów wartościowych za inne odcinki papierów wartościowych tego samego rodzaju, a łączna wartość nominalna jednych i drugich jest ta sama; dotyczy to w szczególności konwersji na papiery wartościowe niżej oprocentowane;
- 4) gdy chodzi o nabycie przez pierwszego nabywcę papierów wartościowych innego rodzaju, niż wymienione w art. 2;
- 5) gdy instytucja kredytowa, wypłaciwszy dłużnikowi sumę, pożyczoną w własnych listach zastawnych lub w innych obligacjach, które sama wydała, odkupuje od dłużnika odrazu te same obligacje;
- 6) gdy pożyczkę, otrzymaną od instytucji kredytowej w jej własnych obligacjach, spłaca dłużnik obligacjami tego samego rodzaju.

Art. 8. O ile umowa, podlegająca podatkowi giełdowemu lub uwolniona od tego podatku w myśl art. 7, ustępu 1, ma na celu sprzedaż papierów wartościowych lub ich zamianę za inne papiery wartościowe, to dokumenty, stwierdzające zawarcie takiej umowy, w szczególności też wystawione przez pośrednika, nie podlegają opłacie (należytości) stempłowej.

O ile zaś umowa, określona w art. 1, nie ma na celu sprzedaż papierów wartościowych lub ich zamiany za inne papiery wartościowe, a zawarcie jej stwierdzono dokumentem, podlegającym opłacie (należytości) stempłowej, to nie podlega podatkowi giełdowemu.

Rachunki, które dotyczą umów, podlegających podatкови giełdowemu lub uwolnionych od tego podatku w myśl ustępu 1 art. 7, nie podlegają opłacie (należytości) stemplowej.

Część pierwsza niniejszego artykułu stosuje się na obszarze, na którym obowiązuje prawo prywatne rosyjskie, również do umów o dostawę papierów wartościowych (art. 1737 części pierwszej t. X Zb. Pr., wyd. z 1914 r.).

Art. 9. Za podstawę wymiaru podatku przyjmuje się:

- 1) przy sprzedaży: łączną wartość świadczeń, do których zobowiązuje się kupujący,
- 2) przy umowach innego rodzaju:
 - a) wartość papierów wartościowych, według przeciętnego kursu giełdy warszawskiej w dniu zawarcia umowy lub — o ile w dniu tym nie było notowania — według kursu tejże giełdy, ustalonego po raz ostatni w ciągu okresu sześciomiesięcznego, poprzedzającego zawarcie umowy,
 - b) co do papierów, nienotowanych na giełdzie warszawskiej — wartość ich według przeciętnego kursu tej giełdy polskiej, na której są notowane, ustaloną w sposób, podany w ustępie a),
 - c) w innych wypadkach: przeciętną wartość sprzedażną według cen pozagiełdowych, ujawnionych po raz ostatni w ciągu okresu sześciomiesięcznego, poprzedzającego zawarcie umowy,
 - d) w braku danych, wymienionych w ustępie a) — c), ustali wartość władza skarbowa.

Nie wchodzi w rachubę świadczenia z tytułu odsetek bieżących, ani też dopłata za kupony już płatne, lecz jeszcze złączone z papierem wartościowym.

O ile suma, która służy za podstawę wymiaru, wyrażona jest w walucie zagranicznej, następuje przeliczenie na marki polskie w sposób, który będzie określony w drodze rozporządzenia.

Art. 10. Jeśli jeden z kontrahentów, lub każdy z nich ma prawo zwiększyć, lub zmniejszyć ilość umówioną, to za podstawę wymiaru przyjmuje się ilość najwyższą, która według umowy może być przedmiotem świadczenia:

Art. 11. Podatek wynosi od każdego pełnego lub zaczętego tysiąca marek sumy; która stanowi podstawę wymiaru:

- a) o ile przedmiotem umowy są papiery o stałym oprocentowaniu: po 1 marce,
- b) co do akcji, udziałów w gwarectwach (kuksów) i innych papierów o niestałym oprocentowaniu: po 3 marki.

Jeśli jednak obaj kontrahenci wykonywają przedsiębiorstwo bankowe lub przedsiębiorstwo kantoru wymiany (art. 1) i mają zamieszkanie lub siedzibę w kraju, to stawka wynosi: w wypadkach, przewidzianych w ustępie a) — 10 fenigów, w wypadkach zaś, przewidzianych w ustępie b) — 50 fenigów.

Art. 12. Minister Skarbu może co do umów, przy których jeden z kontrahentów ma mieszkanie lub siedzibę w kraju, drugi zaś zagranicą, ustanowić, na zasadzie wzajemności, stopy podatku niższe od wymienionych w art. 11; nie mogą one jednak wynosić mniej niż połowa stawek zwyczajnych.

Art. 13. Do uiszczenia podatku są obowiązani:

- 1) Pośrednik, mający w kraju zamieszkanie lub siedzibę (art. 1), jeżeli współdziałał przy zawarciu umowy;
- 2) W braku takiego pośrednika:
 - a) kontrahent, mający zamieszkanie lub siedzibę w kraju, jeśli drugi znajduje się zagranicą;
 - b) ten z kontrahentów, który wykonywa przedsiębiorstwo bankowe lub kantoru wymiany (art. 1), w wypadku, gdy obie strony umawiające się znajdują się w kraju;
 - c) w innych wypadkach: zbywca.

Założyciela spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej (art. 2) uważa się za zbywcę także co do tych akcji, które on sam przejmuje.

Art. 14. Jeśli osoba, obowiązana, w myśl przepisu wykonawczego, przewidzianego w art. 18, do wręczenia dokumentu umownego drugiemu kontrahentowi lub obu kontrahentom, nie uczyniła tego, lub jeśli z treści dokumentu wynika, że wystawca nie obliczył podatku wcale lub obliczył go w kwocie niższej, niż się należy według ustawy, to kontrahent, któremu dokument miał być wręczony (został wręczony), winien uiścić podatek (lub część, której brakuje) w czasie i w sposób, które będą określone rozporządzeniem.

Art. 15. O ile w przypadkach, przewidzianych w art. 2, do uiszczenia podatku obowiązany jest założyciel spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej (art. 13, ustęp 2 c) i obowiązku tego nie dopełnił w przepisany terminie, to spółka akcyjna lub komandytowo-akcyjna obowiązana jest po ukonstytuowaniu się uiścić podatek w czasie i w sposób, które będą określone w drodze rozporządzenia.

Art. 16. Jeśli do uiszczenia obowiązane są dwie lub więcej osób, to obowiązek ich jest solidarny.

Pośrednik (art. 13, ustęp 1) może od każdego z kontrahentów żądać zwrotu połowy podatku.

Osobom, obowiązany do uiszczenia w myśl art. 14 i 15, służy prawo regresu przeciw obowiązany w myśl art. 13, a to co do całej uiszczonej kwoty.

Art. 17. Podatek giełdowy uiszcza się gotówką lub znaczkami stemplowymi. Minister Skarbu wyda szczegółowe postanowienia w tym przedmiocie, w szczególności też co do terminu uiszczenia.

Art. 18. Minister Skarbu może zarządzić, by osoby, zawierające umowy o odpłatne nabycie papierów wartościowych lub pośredniczące przy ich zawieraniu, zapisywały umowy, podlegające podatkowi, jak również uwolnione od podatku (art. 7 i 8), do osobnego rejestru, oraz aby zawarcie umowy stwierdzały dokumentem, ułożonym według przepisanej wzoru i wręczyły go drugiemu kontrahentowi (obu kontrahentom, gdy chodzi o pośrednika). Dokumenty takie nie podlegają opłacie stemplowej.

W drodze rozporządzenia będzie oznaczone, przez jak długi czas należy przechowywać rejestry i dokumenty umowne.

Art. 19. Osoby, które wykonywają przedsiębiorstwo bankowe lub kantoru wymiary (art. 1), jak również pośrednicy (art. 1) obowiązani są, na żądanie władzy skarbowej, zezwolić jej na przejrzanie dokumentów i ksiąg, o ile jest to potrzebne celem sprawdzenia, czy osoby te przestrzegają przepisów niniejszej ustawy.

Osoby te, jak również każdy, kto zawarł umowę, podlegającą podatkowi w myśl niniejszej ustawy, winni na żądanie władzy skarbowej podać jej szczegółowo i zgodnie z prawdą wszelkie znane im okoliczności, których znajomość potrzebna jest celem ustalenia podatku.]

Art. 20. Władza skarbowa wymierza podatek i zawiadamia o wymiarze przez nakaz płatniczy ilekroć doszło do jej wiadomości, że podatku nie uiszczono, lub że uiszczono mniej, niż się należy według ustawy.

Art. 21. Podatek, wymierzony przez władzę skarbową (art. 20), należy zapłacić w ciągu miesiąca od doręczenia nakazu płatniczego. Kwoty, nieuiszczone w tym terminie, będą ściągnięte w drodze przymusowej według przepisów o egzekucji podatków bezpośrednich. Odwołanie (art. 27) nie odracza płatności.

W razie niedotrzymania powyższego terminu pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie od zaległości za czas od upływu terminu do dnia uiszczenia; przytem miesiąc rozpoczęty liczy się za cały.

Celem obliczenia odsetek za zwłokę należy zaległość, składającą się z całych marek i fenigów, zaokrąglić do najbliższej kwoty, obejmującej całe marki, a to: w górę, gdy chodzi o 50 fenigów lub więcej, w dół zaś gdy fenigów jest mniej niż 50.

Art. 22. Jeżeli podatku nie uiszczono wcale, lub uiszczono go tylko w części, lub po upływie przepisanego terminu, lub w sposób, nie odpowiadający przepisom, to każda z osób, obowiązanych do uiszczenia, ulega grzywnie do 50-krotnej wysokości kwoty nieuiszczonej lub uiszczonej, po upływie przepisanego terminu, lub w sposób inny, niż przepisany. Grzywna ta nie może wynosić mniej niż 1.000 marek.

Jeśli kwota podatku nieuiszczonego nie daje się oznaczyć, to wymierza się grzywnę w wysokości od 1.000 do 500.000 marek.

O ile ta ze stron umawiających się, która jest obowiązana do uiszczenia podatku, składa się z dwu lub więcej osób, to w razie zastosowania do niej niniejszego artykułu ulegnie grzywnie tylko raz jeden. Osoby, tworzące ją, obowiązane są solidarnie do uiszczenia grzywny.

Zastosowanie niniejszego artykułu w przypadkach, w których podatku nie uiszczono wcale lub uiszczono go tylko w części, nie uchyla obowiązku uiszczenia podatku, względnie części, której brakuje.

Art. 23. Winni innego rodzaju naruszeń niniejszej ustawy lub przepisów wykonawczych, wydanych na jej podstawie, ulegają grzywnie w wysokości od 500 do 50.000 mk.

Art. 24. Władza skarbowa wymierza grzywny, przewidziane w art. 22 i 23. Należy je uiszczyć w ciągu miesiąca od doręczenia orzeczenia, którym nałożono grzywnę. Przymusowe ściągnięcie grzywny może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się decyzji, którą nałożono grzywnę.

Art. 25. Prawo Państwa do żądania podatku ulega przedawnieniu z upływem lat pięciu od dnia, w którym prawo to powstało.

Odpowiedzialność z art. 22 i 23 ulega przedawnieniu z upływem lat pięciu od dnia, w którym zaszło naruszenie przepisu.

Bieg przedawnienia przerywa się przez wszelkie czynności urzędowe, odnoszące się do wymiaru lub uiszczenia podatku, względnie grzywny, o ile czynności te doszły do wiadomości podatnika.

Art. 26. Zwrotu podatku, uiszczonego nienależnie, można żądać w ciągu roku od dnia uiszczenia.

Art. 27. Od nakazu płatniczego (art. 20), od orzeczenia w przedmiocie grzywny (art. 24), oraz od orzeczenia odmownego na prośbę o zwrot nadpłaty (art. 26) można w ciągu miesiąca od doręczenia wnieść odwołanie do władzy wyższej.

Art. 28. Minister Skarbu ustali właściwość władz skarbowych do przedsiębrania czynności urzędowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wykonawczych, wydanych na jej podstawie.

Art. 29. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu i ma zastosowanie do umów, wymienionych w niej, o ile je zawarto od czasu wejścia w życie ustawy.

Równocześnie z wejściem ustawy niniejszej w życie przestają obowiązywać:

1) rozporządzenie b. Gen. Gub. Warsz. z dnia 16 marca 1918 r. (Dz. Rozp. № 109, poz. 461);

2) ustawa austriacka z dnia 9 marca 1897 r. (Austr. Dz. Ust. № 195);

3) §§ 24, 25 i 26 a) ustawy stemplowej niemieckiej, ustęp a) pozycji 4 taryfy stemplowej, oraz ustępy 2—7 działu pod napisem „Uwolnienia”, dodanego do powołanej pozycji 4;

§§ 18—23, 26 oraz 27—33 ustawy stemplowej niemieckiej obowiązują w b. dzielnicy pruskiej od czasu wejścia w życie niniejszej ustawy tylko o tyle, o ile dotyczą umów, określonych w ustępie b) powołanej pozycji 4.

Art. 30. Wykonanie niniejszej ustawy należy do Ministra Skarbu; na obszarze b. dzielnicy pruskiej do Ministra tej dzielnicy w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Marszałek:

Trampczyński

Prezydent Ministrów:

Witos

Minister Skarbu:

w z. *Weinfeld*

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

W. Kucharski